

Street corner work

WORKFORCE
MAAKT SCHOON
VOOR OKURA

**DIRECTEUR ROBIN
DE BOOD: 'ER IS ALTIJD
PERSPECTIEF'**

HET SUCCES VAN LOKALE
TRAJECT BEGELEIDING

DAGBOEK VAN
DE MEIDENCLUB

Inhoudsopgave

Het nieuwe gezicht van Streetcornerwork	4
Directeur Robin de Bood aan het woord	
Dagboek van de Meidenclub	6
Preventieve aanpak werkt	
Het succes van Lokale Traject Begeleiding	9
Terug in de schoolbanken	
'Samen de lijn vasthouden'	10
Cliënten met veldwerkers in gesprek	
WorkForce maakt straten schoon	12
'Werken voor het Okura, dat is wel sjiek'	
Groepsaanpak Haarlem:	14
'Deze jongens gaan niet naar een loketje'	
Nieuws	17
Veldwerk nader verklaard	19
De meidenbus	20
Droom van de meidenwerkgroep	

Het nieuwe gezicht van Streetcornerwork

'Er is altijd perspectief'

Geen poeha, het gaat om de straat. Dat is Streetcornerwork in het kort. Robin de Bood, directeur sinds 2010, is trots op de organisatie. 'De passie en vaardigheden van mijn medewerkers zijn inspirerend, maar wat mij echt raakt zijn de verhalen van onze cliënten.'

Als je vraagt voor wie hij het doet, hoeft Robin de Bood niet na te denken. Meteen somt hij een reeks voorbeelden op: een slachtoffer van huiselijk geweld, een licht verstandelijk gehandicapte crimineel, een dakloze jongen met een fysieke beperking, een meisje dat binnen een week een schuld van 20.000 euro had. Ze zijn beschadigd, hebben een beperking of zijn verslaafd. Bijna altijd is er een combinatie van problemen en hun relatie met hulpverleningsinstanties is niet goed, net als de relatie met familie en school. Hoewel ze zich op straat als groep sterk kunnen voelen, zijn ze alleen. Alleen en moedeloos. Niet gewend dat dingen lukken en dat mensen luisteren. Het verkeerde pad is voor hen het juiste, vinden ze soms. Schulden worden hoger en criminaliteit lonkt. Dat dit geen makkelijke groep is om te helpen, mag duidelijk zijn. En dat is nou precies waarom De Bood zo graag voor ze werkt. 'Je hoeft niet goed te praten wat ze doen, maar het begrijpen is niet zo moeilijk. Waarom zou je gemotiveerd blijven als je een enorme schuld hebt, geen dak boven je hoofd en geen vader en moeder die je willen zien?

De straat is dan je enige thuis. Onze medewerkers gaan naast deze jongeren staan en reiken hun de hand. Niet in een eng kantoor waar ze alleen naartoe moeten. Gewoon bij de McDonalds op de hoek, met een colaatje erbij. De volgende stap is samen aankloppen bij hulpinstanties.'

Wat is de kracht van Streetcornerwork?

'Contact leggen en overredingskracht. Ook wij lopen aan tegen wachtlijsten, strenge regels en dichte deuren bij de zorg voor jongeren en verslaafden. Het is een kunst die deuren te openen en de cliënt zo lang gemotiveerd te houden, te blijven geloven in verbetering. Enerzijds hebben we te maken met een hardere samenleving waarin regels strenger worden, anderzijds met puberaal en onaangepast gedrag van jongeren of verslaafden die geen bemoeienis dulden en boos zijn als ze een paar weken moeten wachten op een afspraak bij een uitkeringsinstantie.'

'Wij helpen niet alleen het individu, maar ook de gezinnen en de buurt'

'Het moet kraakhelder zijn wat we voor onze cliënten doen.'

We zijn intermediair tussen jongeren en buurtbewoners of instanties.'

Hoe ver kun je gaan bij het helpen van deze jongeren?

'Wij zijn hulpverleners en proberen onze cliënten te motiveren zelf het juiste pad te kiezen. Lukt dat niet, dan is het goed dat politie en justitie dwang kunnen uitoefenen. Wij werken dan ook samen met de politie. Ons doel is namelijk niet alleen om de individuele cliënt te helpen, maar ook de gezinnen en de buurt. Als een criminele jongere niet wil veranderen, dan is hij een klant voor justitie. Wij houden in dat geval vaak een vinger aan de pols totdat we wel weer perspectief zien. Dat moment komt altijd.'

Wat zijn jouw zorgen voor de toekomst?

'Er moet bezuinigd worden, daar ontkomen we niet aan. Jongeren begrijpen ook dat ze zelf het heft in handen kunnen nemen en dat het geld kost als ze niet op hun afspraken verschijnen. Enige strengheid is dus wel te rechtvaardigen. Maar we moeten beseffen dat de problemen zo heftig kunnen zijn dat jongeren

het echt niet meer redden. Met wat steun en soms een extra kans kunnen we perspectief bieden. De bezuinigingen dreigen hun problemen alleen maar groter te maken, waardoor de vraag naar ondersteuning zal toenemen. Dat zien we nu al gebeuren.'

Wat kun je daar als organisatie aan doen?

'We zoeken naar extra financiers om goede zorg te kunnen blijven leveren. Met onze aanpak kunnen we mensen die dreigen uit te vallen binnenboord houden. Onze toegevoegde waarde is dus voor veel spelers interessant. Denk aan de onderwijs en re-integratiesector. Ook zoeken we de samenwerking met het bedrijfsleven en bijvoorbeeld woningbouwverenigingen door samen op te trekken in dagbesteding in de buurt. Verder is het nu tijd om als sector kraakhelder te zijn over wie welke schakel vormt in de ketenzorg. Ook voor de cliënten moet dat duidelijk zijn. Alleen dan kunnen we samen zorgen dat iemand de goede kant op gaat.' ♦

De week van **Kaoutar Zouitni,** coördinator meidenclub

Laagdrempelig contact en preventie van sociale problemen, dat is het doel van de meidenclub in Bos en Lommer. Elke dinsdagmiddag komen er rond de twintig meiden naar het pand van Streetcornerwork aan de Kijkduinstraat: ze chillen, kletsen of doen een workshop. De meeste meisjes zijn van Marokkaanse afkomst.

Een nieuwe kans voor Imen

Toen Imen* (17) een jaar geleden in aanraking kwam met de politie en vervolgens van school werd gestuurd, kwam ze binnen bij Streetcornerwork. Ze had zelf uitgezocht dat dit wel eens de organisatie kon zijn die haar uit de problemen kon helpen. En dat klopte. Samen met veldwerkers Daphne en Kaoutar ging ze

praten met school. Ze vond de school bereid haar nog een kans te geven. 'In het begin had ik veel contact, elke keer als er iets mis was belde ik hen.' In die tijd had Imen contact met verschillende hulpinstanties, maar met Kaoutar had zij de beste klik. 'Het scheelt dat zij ook van Marokkaanse afkomst is. Het is echt

een schande als een Marokkaans meisje in aanraking komt met de politie. Kaoutar voelt en begrijpt dat beter dan een Nederlandse hulpverleenster'. Inmiddels is Imen ook lid van de Meidenclub. Ze heeft het er erg naar haar zin. Eigenlijk vindt ze alles leuk, maar de uitstapjes naar het circus, de bioscoop of uit eten bevallen het best. En het is leerzaam. 'Je leert over elkaar, over andere culturen. Het is anders als je met

meiden onder elkaar bent. Het praat makkelijker. Laatst hadden we iemand uitgenodigd die ons sollicitatietraining gaf. Hij liet ons zien wat goede en wat minder goede punten waren. Dat wist ik allemaal niet.' Sinds een tijdje zit Imen beter in haar vel. 'Ik had eerst een agressieve kant, nu is dat veel minder'. ♦

* op verzoek is de naam van de betrokkene gefingeerd.

is voor mij heel belangrijk. Pas dan komen zij ook naar mij toe voor hulp en advies.

17.00 uur-19.00 uur Meidenclub!

Vandaag heb ik dertien meiden op de club. We praten over zelfstandigheid. Ik vind het opvallend hoe afhankelijk deze meiden zich vaak opstellen. Ze zijn enorm gericht op hun toekomst als 'vrouw en echtgenote van'. Zelfs 13-jarigen zijn al helemaal bezig met een toekomstig huwelijk en kinderen. Zij denken niet na over wat zij verder kunnen en worden daar soms thuis ook onvoldoende in gestimuleerd. Dit maakt hen kwetsbaar voor verkeerde jongens en loverboys. In de Meidenclub probeer ik ze te laten nadenken over wat zij later willen doen. De meiden hebben ook veel vragen over de islam en hoe het geloof zich verhoudt tot hun rol in de maatschappij. In die zin ben ik een voorbeeldfiguur; ik ben ook gelovig, maar permitteer me meer

Dinsdag 13.00 uur

Vanmiddag heb ik overleg met de Meidenraad, dat zijn drie meiden die de hele Meidenclub vertegenwoordigen. We bespreken de activiteiten voor de komende weken. Volgende week komt de GGD seksuele voorlichting geven, de week erop komt een styliste. Maar de meiden willen ook graag meer op stap, dus daar moet ik over na gaan denken. Daarna snel weg voor een bezoek aan de ouders van Fatima. Zij komt sinds een half jaar bij de Meidenclub. Vertrouwen krijgen van de ouders

‘Dat jezelf ontwikkelen samen kan gaan met het geloof, is een eyeopener’

dingen dan zij. Dat vrijheid en jezelf ontwikkelen samen kan gaan met het geloof, is soms echt een eyeopener.

Woensdag

Registratie- en administratieochtend. Vervolgens word ik gebeld door de moeder van Aisha met wie het niet zo goed gaat. Ze maakt zich zorgen, zij heeft steeds minder contact met haar dochter, en heeft het gevoel dat Aisha liegt. Nadat ze haar hart heeft gelucht, spreken we af volgende week even verder te praten. Intakegesprek met Khadisa. Intakegesprekken doe ik meestal met collega Daphne, die indien nodig vervolgens verdere ondersteuning kan bieden. Vaak spreken we af in een cafeetje in de buurt. Het praat veel makkelijker met een hapje en drankje erbij, in een gezellige omgeving. Khadisa is enthousiast en komt volgende week naar de Meidenclub.

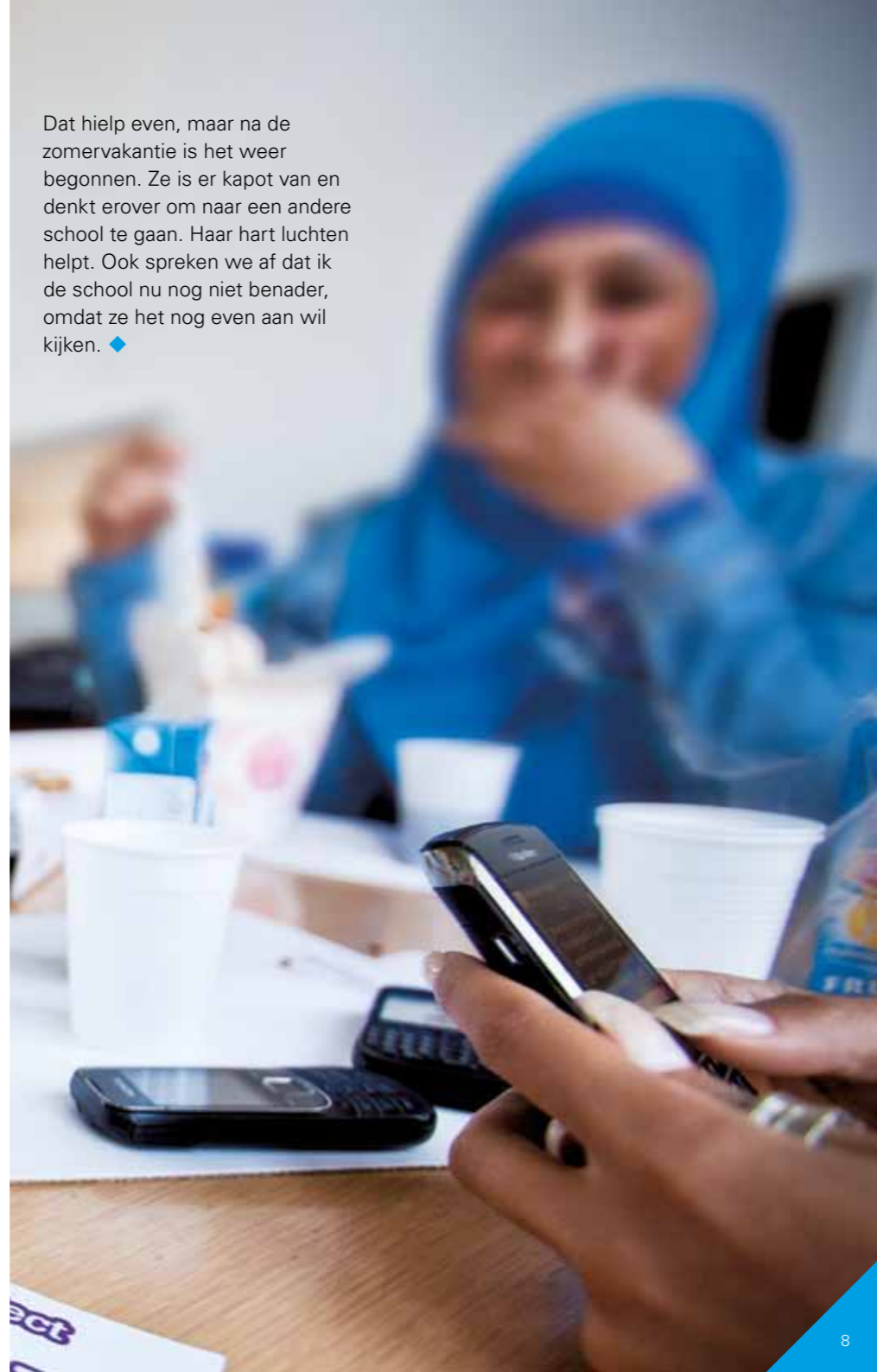
Donderdagmiddag

Vandaag gaan de meiden van de club nieuwe leden werven op school. We hebben hiervoor flyers en posters gemaakt. Marokkaanse meisjes vind je niet op straat. Naast de school zijn ook de markt en koopavond goede gelegenheden om hen te bereiken. Nadat ik even op het schoolplein heb mee geflyerd, ga ik op de fiets naar een shisha-lounge in de buurt. Ik hoorde dat een aantal vriendinnen van B. daar regelmatig rondhangt. Daar word ik niet blij van. In deze shisha-lounge komen te veel foute jongens, die meisjes al snel verleiden met drankjes en meer. De meiden daar zijn prooi voor de wolven. Praten over wat liefde en verliefdheid is, en wat een liefdesrelatie eigenlijk inhoudt, kunnen we niet vaak genoeg doen op de club. Hopelijk krijg ik deze meiden daar ook naar toe.

Vrijdagochtend

Amina belt, een onzeker meisje met eetproblemen. Ze is erg van streek en vertelt dat ze al een tijdje wordt gepest op school. De docenten hebben de ouders van de pester opgeroepen en haar een officiële waarschuwing gegeven.

Dat hielp even, maar na de zomervakantie is het weer begonnen. Ze is er kapot van en denkt erover om naar een andere school te gaan. Haar hart luchten helpt. Ook spreken we af dat ik de school nu nog niet benader, omdat ze het nog even aan wil kijken. ♦

Het succes van Lokale Traject Begeleiding

Back on track... in no time

‘Het leek alsof alles me ontglipte: van school gestuurd, geen werk. Dankzij Streetcornerwork kreeg ik weer grip op de zaak.’ Jurgen (20) is een van de vele klinkende voorbeelden van het succes van Lokale Traject Begeleiding. Hij kreeg weer grip op zijn leven en is hard op weg een diploma te behalen waarmee hij straks een baan kan zoeken.

Wie zonder diploma de arbeidsmarkt opkomt, krijgt het moeilijk en verliest vaak de aansluiting met de maatschappij. Het devies voor vroegtijdige schoolverlaters is daarom: terug naar de schoolbanken of op zoek naar een baan. Jongeren die kampen met verschillende soorten problemen, bijvoorbeeld een lastige thuissituatie, schulden of psychische klachten, vinden de weg terug naar school of naar werk doorgaans niet op eigen houtje. Lokale Traject Begeleiding (LTB) is succesvol gebleken voor 75 procent van alle deelnemers. Tot ten minste

drie maanden na het traject hebben zij werk of volgen een opleiding.

Meteen aan de slag
Aanvankelijk begon Streetcornerwork met Lokale Traject Begeleiding in stadsdeel Centrum. Vanwege het succes is LTB uitgebreid naar West, Nieuw-West en Oost. Wat is het geheim? Janneke Gulen, projectleider LTB: ‘We werken helemaal volgens de Streetcornerwork-formule: outreachend en laagdrempelig. Eigen aan LTB is dat we niet diep ingaan op de problemen van jongeren, we gaan meteen aan de slag. Dat

werkt voor jongeren heel goed. We leggen contact met instellingen die vervolgens wel die diepgaande hulp geven en gaan daar samen naartoe.’ Een andere reden voor het succes van LTB is volgens Janneke Gulen het feit dat het een heel concreet project betreft. ‘We hebben acht tot zestien weken om jongeren terug naar school of werk te begeleiden. Dat zet vaart achter de zaak.’

Activeren

Gemeenschappelijk kenmerk van de deelnemers van LTB is dat ze niets doen. De deelnemers worden

aangemeld door Bureau Leerplicht Plus, dat de schooluitval van jongeren boven de 18 jaar registreert. Gulen: ‘Ze zitten thuis of hangen op straat, maar veroorzaken niet per se overlast. Achter dat niets doen, schuilen vaak wel problemen die de jongeren niet zelf kunnen oplossen. Omdat wij samen met de jongeren de problemen aanpakken, kunnen we snel en goed een begin maken. Jongeren worden weer actief.’

Tussen wal en schip

Ondanks het succes benadrukt Gulen dat het er de komende jaren niet makkelijker op wordt. ‘Door bezuinigingen merken we dat het voor jongeren moeilijker is om werk te vinden, dat geldt zeker voor ongeschoold werk. Ook op de werktrajecten vanuit DWI met een vergoeding wordt flink bezuinigd. Dat is jammer, want in een uitkering moeten jongeren een traject volgen, dat helpt ze vaak enorm om de boel op de rails te krijgen. En vergis je niet, ook voor jongeren geldt: als je geen inkomen hebt, kun je je vaste lasten niet betalen. Je valt dan tussen wal en schip.’ Daarnaast is er een groep die om een andere reden extra aandacht nodig heeft. ‘Dat zijn de jongeren die eigenlijk zorg nodig hebben, maar van wie niet duidelijk is dat ze problemen hebben, bijvoorbeeld jongeren met een licht verstandelijke beperking. Ook voor deze jongeren zijn wij voortdurend hard aan het werk om uitstroommogelijkheden te zoeken in de vorm van bijvoorbeeld leer-werktrajecten.’ ♦

Cliënten met veldwerkers in gesprek

'Samen de lijn vast houden'

Geen slachtofferrol

Nora (22) komt sinds een maand bij het Jeugdteam Zuid in Amsterdam, op advies van de Dienst Werk en Inkomen. Ze is namelijk dakloos. Haar begeleidster is Deusa Marquez.

'Het klikte meteen met Deusa. Zij geeft rechtstreeks antwoord, ze is heel straight. Deusa ondernam ook gelijk actie voor mij. Als er te weinig gebeurt haak ik snel af, maar Deusa heeft steeds weer goed nieuws voor me.' Deusa vult aan: 'Als jongeren besluiten hun leven te veranderen, willen ze dat nu doen. Dus niet drie weken wachten op een intake. Bij ons kunnen ze direct terecht. Bovendien ken ik de meeste jongeren al van de straat. Ik hoef dus geen vertrouwensband meer op te bouwen, dat scheelt.' Nora: 'Bij andere hulpinstanties zag ik mensen die met het wetboek erbij mij de regels voorlazen. Maar ik ben geen dossier! Deusa kan heel goed luisteren, maar ze heeft ook pit. Soms noemt ze me verwend. Dat is goed, iemand die van alles denkt maar niks zegt, daar houd ik niet

van.' Deusa lacht: 'Veel van mijn cliënten missen zelfvertrouwen. Ze zijn niet gewend na te denken over wat ze zelf kunnen. Ook zien ze vaak hun eigen aandeel niet in de problemen die ze hebben. Ik wijs

Deusa aan, 'Jij weet van een nee een ja te maken, echt geweldig.' De volgende stap voor Nora is een bezoek aan de GGD voor een aanvraag begeleid wonen. 'Deusa leert me niet meer zo naïef te zijn

'Ze moeten het zelf doen, ook als dat lang duurt'

hen daarop; wat hadden ze zelf anders kunnen doen? Ze moeten echt uit die slachtofferrol komen.' Deusa gaat in het begin altijd mee naar hulpverleningsinstanties. 'Niet alleen omdat ze anders niet of veel te laat komen, maar ook omdat ze hulp nodig hebben hun vraag goed te formuleren.' Nora kijkt

en iedereen maar te vertrouwen.' Deusa zucht: 'Soms denk ik, als je even je best doet, heb je binnen een jaar je leven weer op de rails. Maar ik heb geleerd dat ik een begeleidingstraject niet kan versnellen. Zij moeten het zelf doen, en als dat betekent dat het dan lang duurt, dan is dat zo.' ♦

Eropaf, luisteren en doorverwijzen; dat is in het kort de methode van Streetcornerwork. Of het nu om verslaafde cliënten gaat of jongeren, de aanpak is in veel opzichten gelijk. Twee gesprekken tussen veldwerkers en hun cliënten over hun ervaringen. 'Zij weten van nee ja te maken.'

Vertrouwen

Stanley is midden vijftig en al zo'n dertig jaar verslaafd. Ruim tien jaar geleden kwam hij, via een methadontraject, in contact met het Team Ambulante Zorg. Hij is nu al acht jaar cliënt van Gert Thesingh. Ze zien elkaar één à twee keer per week.

Stanley: 'Het eerste wat Streetcornerwork voor mij deed was mijn geld beheren, nu loopt het beheer van mijn uitkering via FIBU. Vroeger had ik ook geen woning. Samen met Gert ben ik gaan zoeken en heb ik uiteindelijk ook iets gevonden.' Gert: 'Vaak verloopt het eerste contact met cliënten via het aanbieden van, of doorverwijzen naar praktische hulp. Als het contact er eenmaal is, kun je je meer in iemand verdiepen: wat is hun dagbesteding, is er nog familie etcetera. Met die kennis kun je hen weer verder helpen.' Stanley: 'Niet iedereen houdt zich aan zijn woord, maar Gert doet dat wel. Hulpverleners werken niet altijd zoals het hoort. Je hebt

regelmatig te maken met vriendjespolitiek en bureaucratie. Als je in je recht staat, dan gaat Gert echt voor je. Daarom neem ik hem ook in vertrouwen.' Gert beaamt dit laatste. 'Vertrouwen is het allerbelangrijkst. Dat is de basis van alles. Al mijn cliënten weten dat ik samenwerk met de GGD, de gemeente en soms ook de politie. Ik vertel hen altijd wat ik doe en met wie ik contact heb. Want, als ze mij niet meer vertrouwen, kan ik niet werken. Maar, Stanley geeft mij ook waardering en dat is heel prettig.' Stanley: 'Gert biedt altijd een luisterend oor en wil je de hand reiken. Bij Streetcornerwork ben je geen nummer. Gert brengt me naar de GGD - ik

heb hepatitis C-, naar het AMC voor een longfoto of naar de tandarts. Als hij me niet aan die afspraken herinnert en me erheen rijdt, tja, dan wil ik er wel heen, maar komt er altijd weer iets tussen. En dan ga ik uiteindelijk toch niet.' Gert grijnst: 'Samen houden we een lijn vast die er anders niet zou zijn. Ik fungeer vaak als intermediair tussen Stanley en andere instanties. Ik spreek de taal van de straat en de taal van de hulpverleners. Stanley vult aan; 'Als je er alleen naar toe gaat, nemen ze je soms in de maling. Gert zien ze als collega, als ik hem meeneem gaan ze correcter met me om. Dan luisteren ze opeens wel.' Gert tegen Stanley; 'Maar, je moet ook zelf dingen oplossen en ondernemen'. Lachend: 'Zelfs als hij heel zelfstandig opereert, is er nog genoeg werk voor mij.' ♦

* Op verzoek is een gefingeerde naam gebruikt.

'Ik wil wel naar die afspraak, maar het komt er niet van'

WorkForce maakt straten schoon

'Werken voor het Okura, dat is wel sjiek'

Weer of geen weer, elke week trekt WorkForce, een groep verslaafde cliënten van Streetcornerwork, door de Amsterdamse Pijp. Afval opruimen, trappen schoonmaken, bladeren wegvegen. Zo zorgen zij voor hun buurt. Hun werkgever? Naast het stadsdeel en de Dienst Werk en Inkomen draagt Hotel Okura een steentje bij. 'Het is super dat zo'n luxe hotel zich ook bij ons en bij de buurt betrokken voelt.'

'Ik heb al zeven kerstpakketjes gehad van Streetcornerwork.' De Surinaamse Marjan is er bijna altijd, meestal samen met haar nicht Iris. 'WorkForce begon ooit als leuke bezigheid, gewoon om mensen te ontmoeten, ergens bij te horen. Inmiddels zien we het als ons werk. Voor een tientje per dag, vijf euro boodschappen en een plukje shag doen we dit drie dagen per week, waarvan eentje bij Okura.' Marjan zit in een verslaafdentrageet van de GGD. Iris heeft dat ook geprobeerd, maar vond de controle te streng. En dan is er nog Abdel. Een oude rot in het vak. Hij doet dit werk het langst van iedereen. Zijn drugsgebruik heeft hij redelijk onder controle. Tijdens de ramadan speelt hij het klaar om overdag niets te gebruiken. Toch lukt het hem niet om te stoppen.

Bakkie doen

Onderweg van de Lutmastraat naar het Okura gaat de groep meteen aan de slag. Nu pas valt op hoe veel afval er op straat ligt. Aangekomen

bij het hotel doen we een bakkie in de personeelsruimte. Dan maken we een rondje langs de fietsenstalling en de parkeerplaats. In de herfst is het vooral bladeren wegvegen. Sneeuwt en vriest het, dan is het sneeuwruimen. 'Vaak gaan we dan ook naar een bejaardenhuis om de stoepjes schoon te maken', vertelt begeleider Michael Postma. Hij zit nu 14 jaar in het vak en wil niets anders meer. 'Ik ken de meeste deelnemers door en door. Elke dag schrijf ik in een verslag hoe het met ze gaat. Problemen geef ik door aan het Ambulante Team van Streetcornerwork, die helpen dan verder.'

Trots

Dat WorkForce trots is om voor het Okura te werken verbaast hoofd huishouding, Remco Verhaaf niet. 'Wij zijn ook trots op WorkForce', zegt hij. 'Ons hotel heeft internationale allure, maar staat midden in een gewone Amsterdamse woonwijk. We zijn betrokken bij de buurt en onze burens. 'Verhaaf ziet voor veel

meer bedrijven een kans om op deze wijze maatschappelijk betrokken te zijn. 'Het mooie van WorkForce is dat je er echt iets aan hebt. Onze omgeving ziet er elke donderdag weer een stuk netter uit.' Ook begeleider Michael is blij met het Okura. 'Met de bezuinigingen is het geld natuurlijk welkom. Maar belangrijker is het gevoel van saamhorigheid.' ♦

Groepsaankpak Haarlem

Deze jongens gaan niet naar een loketje

In de korte tijd dat Streetcornerwork nu in Haarlem werkt, is er een hoop veranderd. De groepsaankpak heeft al vele vruchten afgeworpen en de samenwerking met de partners stemt positief.

Officieel werken ze vanuit een oud schoolgebouw aan het Prinsen Bolwerk, vlak achter het station, maar eigenlijk zijn de veldwerkers van Streetcornerwork hier zelden te

vinden. Ze zijn op straat. 's Avonds en 's nachts, maar als het moet ook om negen uur 's ochtends. Streetcornerwork werkt mee aan de zogenaamde groepsaankpak in

Haarlem, net als in Amsterdam, Purmerend, Velsen en Heemstede.

Koevoet

Partijen als politie, gemeente en jongerenwerk hebben de handen ineengeslagen om overlast te bestrijden en jongeren te helpen. De benadering van Streetcornerwork is gericht op de hele overlastgevende groep, plus hun gezinnen en de buurt waarin zij wonen. Salem el Idrissi is nu een paar jaar werkzaam als

veldwerker. Teamleider Joost van Hienen is trots op Salem: 'Al onze cliënten komen van de straat. Het zijn jongeren die niet naar een loketje gaan. Wil je die bereiken, dan moet je de straat op, contact weten te leggen, een band opbouwen. Dat kan niet zomaar iedereen. Salem is er een kei in.' Salem blijft bescheiden. Hij vindt zijn werk vooral erg leuk. Laatst heeft hij een jongen betrappt die met een koevoet een winkel probeerde open te breken.

'De jongeren zijn niet weg en toch is er geen overlast meer'

'Ik kende hem niet, maar hij mij wel. Hij was dronken, stortte direct zijn hele verhaal over mij uit en vroeg: Salem wil je me helpen? Ik ben meteen een traject met hem gestart.'

Psycholoogjes

Inmiddels kent Salem zo'n beetje alle jongeren die in Haarlem op straat te vinden zijn. Hij geniet respect en autoriteit. 'Ik heb nooit moeite gehad om in een groep te bewegen. Toen ik net begon, had een groep jongeren een jeugdhonk bezet. Niemand durfde meer naar binnen. Intussen zat ik daar met mijn laptopje uit te zoeken wie ik aan een baan of een andere dagbesteding kon helpen.' Jongeren luisteren naar Salem, dat komt vooral omdat hij naar hen luistert. 'Ik benader meestal de leiders van een groep jongens. Als zij me kennen, weten wat ik voor hen kan betekenen, volgt de rest vanzelf.' Salems succes zit hem voor een groot deel ook in het aangeven van zijn eigen grenzen. 'Jongeren zijn net psycholoogjes. Ze weten precies hoe ze je kunnen pakken en als je hapt vinden ze dat fantastisch. Gaan ze te ver? Dan neem ik ze apart. In die één-op-één-gesprekken laten

zij heel snel hun andere gezicht zien. Ze vertellen wat er thuis, op school, met justitie of op hun bankrekening misgaat en hoe machteloos ze zich voelen. Als ik hun twee gezichten ken, kan ik ze helpen. We stappen meteen in de auto en rijden naar het Prinsen Bolwerk voor de intake.' Ook Salems eigen Marokkaanse achtergrond helpt mee. Hij verstaat de taal, snapt de humor en kent de omgangsvormen. 'Veel van de hangjongeren zijn ook Marokkaans, dat schept gewoon sneller een band.'

Schreeuwen

De groepsaankpak werkt zo: onder regie van de gemeente wijzen de partners groepen aan die overlast geven. Vervolgens worden er verschillende acties ondernomen. Joost van Hienen: 'Onze taak is uit te vinden waarom deze jongeren zo om aandacht schreeuwen. Natuurlijk kun je het probleem proberen te verjagen, door piepparaatuur op te hangen of handhavers in te zetten. Soms werkt dat ook. Wij willen de jongeren aansluiting laten vinden op de samenleving. We spreken ze aan op de gevolgen van hun gedrag en

bieden de eerste stappen richting hulp, school, een huis of werk. Daarna nemen onze partners het over.' Salem beaamt dat, al klinkt het toeleiden naar zorg soms wat simpel. 'Ik ben tachtig procent van mijn tijd bezig de jongeren bewust te maken van het feit dat ze hun eigen glazen ingooien. Het gaat om een gedragsverandering, dat is niet zomaar even gepiept.'

Bruggen bouwen

In de groepsaankpak vervult Streetcornerwork een brugfunctie. Niet alleen voor de jongeren richting de gemeente, politie of het jongerenwerk, maar ook andersom. Joost: 'Het kan voor sommige organisaties lastig zijn om de doelgroep te bereiken voor bepaalde activiteiten. Vaak schakelen zij onze veldwerkers in om jongeren die kant op de krijgen.' Daarnaast nemen de veldwerkers regelmatig mensen van de gemeente mee de straat op. 'Het is belangrijk dat beleidsmakers ook achter de cijfers kunnen kijken en zich een beeld vormen van wat er

werkelijk aan de hand is.' Ook naar de bewoners toe bouwt Streetcornerwork bruggen. Salem bezoekt bijvoorbeeld de bewoners die overlast melden. 'Ik praat met hen en geef mijn telefoonnummer zodat ze me kunnen bellen op het moment dat de overlast plaatsvindt. Zo zie ik met eigen ogen wat er gebeurt. Jongeren zelf zullen namelijk niet snel toegeven dat ze een ruit hebben ingegooid. Ook zie ik soms dat alleen bepaalde bewoners overlast ervaren, terwijl de rest van de buurt zijn schouders ophaalt. Dan is het de vraag of de jongeren werkelijk overlast geven.' Het bijeenbrengen van buurtbewoners en jongeren is een perfecte manier om overlast te bestrijden. Salem organiseerde bijvoorbeeld een graffiti-project, waarbij jongeren samen met de buurt een ontwerp maakten. 'Sindsdien zijn veel problemen opgelost, gewoon omdat ze elkaar kennen en gedag zeggen. De jongeren zijn niet weg en toch is er geen overlast meer.'

'Tachtig procent van mijn werk is laten zien dat ze hun eigen glazen ingooien'

Hele gezin

Dat het niet alleen rozengeur en maneschijn is, ligt voor de hand. Joost: 'Het blijft soms lastig manoeuvreren tussen onze formele mogelijkheden en hetgeen we allemaal zouden willen doen. We zien nu bijvoorbeeld nieuwe overlastgevende groepen ontstaan in wijken waar de problemen eerder waren opgelost. Dit zijn de kleine broertjes van jongens die we eerder geholpen hebben. Ze hangen op straat, stelen

'Onze instroom is altijd via de straat'

blikjes fris en vallen voorbijgangers lastig. Natuurlijk is onze signaal-functie belangrijk, maar het liefst zouden wij voorkomen dat deze groepen straks de overhand nemen. Aangezien het aantal veldwerkers tekort schiet om iedereen te bedie-

nen, moeten er keuzes gemaakt worden. Toch vinden onze veldwerkers doorgaans ruimte om ook hier een voet tussen de deur te krijgen.' Salem: 'Ik doe altijd pogingen om met moeders, vaders, broers en zussen in gesprek te raken. ◆

Net als hun kinderen zijn ook de ouders niet gewend om hulp te vragen. In gesprek met hen en apart met de jongere laat ik zien hoe het anders kan. En bijna altijd zijn er na een tijdje successen te vieren: iemand praat bijvoorbeeld weer normaal met zijn moeder en gaat naar school. Je kunt je niet voorstellen hoe positief deze schijnbaar kleine veranderingen werken voor het gezin, de buurt en natuurlijk voor de jongere zelf.' ◆

Nieuws

Inloopcentrum opgeknapt

Het inloopcentrum aan de Nieuwezijdsvoorburgwal is afgelopen jaar vernieuwd. De opvangruimte is opgefrist en het kantoor opgeknapt. In het inloopcentrum kunnen dakloze jongeren van 12 tot 23 jaar elke dag terecht voor een broodje, een douche

en een beetje rust. 'Het is een groep met een zware problematiek, vertelt Martine Drabbe, teamleider van de inloop. 'Ze lijden aan gedragsproblemen, een laag IQ, een licht verstandelijke beperking of een gecombineerde problematiek. Ze zijn vaak overal al

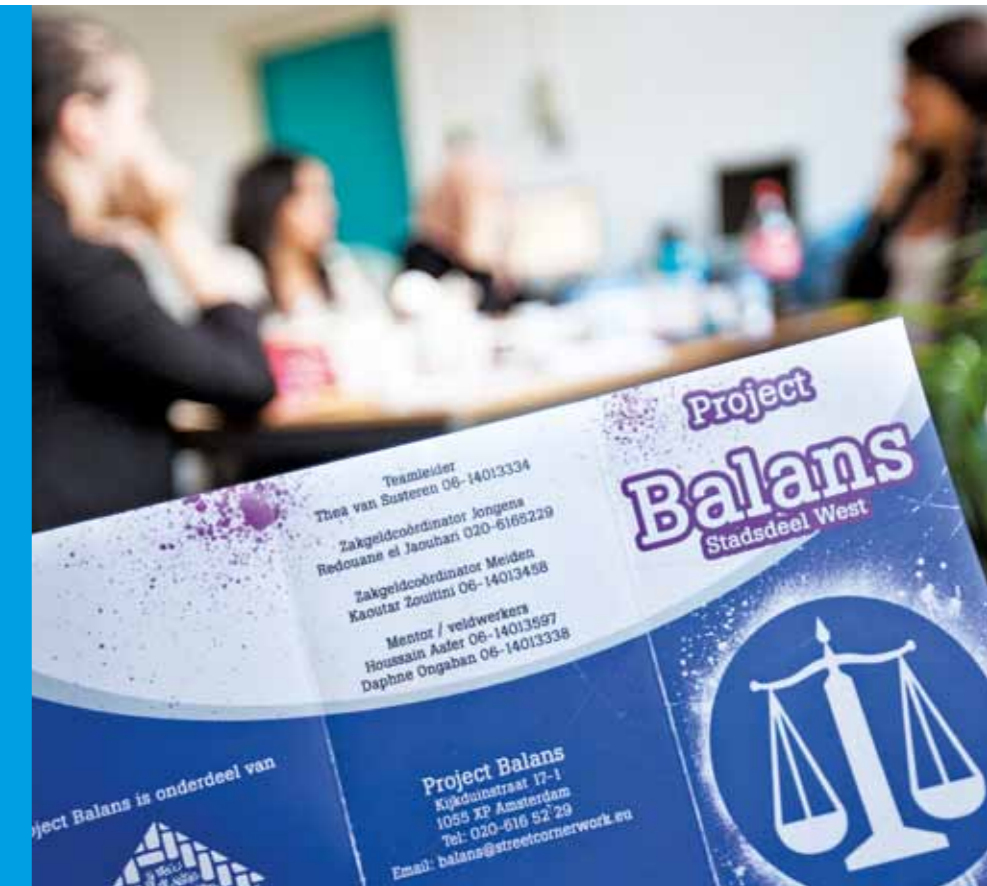
uitgezet. Het is onze kracht om niet te snel te oordelen. Eerst een jongere laten aankomen en verhaal laten doen alvorens te handelen en te beoordelen.' Het inloopcentrum fungeert als voorportaal naar verdere hulpverlening. De medewerkers helpen jongeren met

de screening voor een instroomhuis of verwijzen hen waar nodig naar andere instanties als de GGD, de Reclustering, het Leger des Heils of de Dienst Werk en Inkomen. Er komen gemiddeld tien à vijftien jongeren per dag. ◆

Steeds meer meiden bij Balans

Bij Balans kunnen tieners terecht voor huiswerkbegeleiding, bijbaantjes om zakgeld te verdienen of voor een mentorschap. De opzet is preventief en staat open voor alle jongeren uit de wijk in de leeftijd van dertien tot achttien jaar. Hun ouders kunnen ook binnenlopen voor hulp en advies. Het aanbod is laagdrempelig en verplicht tot niets. 'Wij bezien hier vaak de gehele situatie waarin een kind zich bevindt,' vertelt Thea van Susteren, teamleider. 'Wij kennen hun leefwereld, vrienden en ouders. Daardoor pikken we snel signalen op als het niet goed gaat. Doordat jongeren hier vaker komen, kunnen

wij ze ook langdurig coachen.' Het afgelopen jaar heeft Balans 163 tieners begeleid. Opvallend is de stijging in het aantal meiden. Dat is goed nieuws. Met name allochtone meisjes zijn vaak moeilijk te bereiken, maar dankzij onder andere de komst van twee vrouwelijke veldwerkers van allochtone afkomst, kwamen ook de meiden binnen. Van Susteren benadrukt het belang daarvan: 'In mijn team werken veel allochtone medewerkers. Dat is heel belangrijk, vooral in het contact met de gezinnen. Zij spreken niet alleen de taal, maar hebben ook beter oog voor culturele factoren.' ◆

FarmForce blij met extra geld

FarmForce, een van de werkprojecten voor langdurig verslaafden en mensen met psychiatrische problemen, ontvangt sinds 1 januari 2011 extra subsidie van de gemeente Amsterdam. Nu kan FarmForce opnieuw cliënten met een UWV-uitkering plaatsen. Deze cliënten vielen eerder buiten de boot omdat de Dienst Werk en Inkomen hun deelname niet

kon financieren. Gemiddeld werken ongeveer tweehonderd verslaafden en tuinderijen rondom Amsterdam. Het werk varieert van de verzorging van het vee, plukken van fruit of groente en allerhande klussen rondom het bedrijf. De begeleiding op de boerderij doet de boer zelf, Streetcornerwork verzorgt de

werving, het vervoer en de betaling. 'Het buitenwerk doet veel cliënten goed,' vertelt Dirk Pool, coördinator van het project. 'Je ziet dat buitenlucht en afstand tot de stad zorgt dat mensen langzaam normaliseren. Dat is heel bijzonder voor cliënten als deze, met een dubbele indicatie, die vaak als zeer lastig worden ervaren. In de stad worden ze voortdurend

met hun problemen en dealers geconfronteerd.' Pool is dan ook heel gelukkig met de aanvullende financiering. Andere werkgelegenheidsprojecten van Streetcornerwork voor deze doelgroep zijn CraftForce, het ophalen van oud papier en WorkForce, waarbij cliënten de openbare ruimte schoonhouden. (zie pagina 12). ♦

Veldwerk... nader verklaard

De veldwerkmethode is hét handelsmerk van Streetcornerwork. Al naar gelang de problematiek van cliënten hanteren de medewerkers verschillende methoden van contact leggen. Een overzicht.

Zo wordt bij *cliëntgericht veldwerk* contact gelegd met individuele jongeren of (jong) volwassenen op straat en op andere plaatsen. Veldwerkers geven *informatie-en-advies-op-spraak*, brengen dienstverlening en begeleiding op gang en doen (snelle) verwijzingen. Bij *specifieke groepen*, zoals langdurige

harddrugsverslaafden en andere OGGZ-clients beperkt het veldwerk zich soms tot *snelle contactlegging* en *doorverwijzing*. Dit werkt alleen als er ook goed toegankelijke, specialistische (opvang)voorzieningen beschikbaar zijn, zodat cliënten ook snel en adequaat worden geholpen. Voorwaarde is ook dat cliënten

zelf – als gevolg van hun langdurige ervaring met hulpverlening – het circuit van voorzieningen kennen. Bij *groepsgericht veldwerk* gaat het om het contact met een groep jongeren. Het credo hier is *'kennen en gekend worden'*. Dankzij het contact met de groep signaleren veldwerkers problemen en kunnen zij tijdig hulp bieden. Ook wordt geprobeerd het groepsgedrag te beïnvloeden. Een bijzonder aspect van het groepsgerichte veldwerk zijn de *quickscans*: snelle en doelgerichte probleeminventarisaties en –analyses, gevolgd door een advies over de aanpak van de gesignaleerde problemen. Soms organiseren de veldwerkers

activiteiten voor en met de jongeren. Dit helpt medewerkers inzicht te krijgen in de groepsstructuur en de onderlinge verhoudingen, belangrijk om later de juiste interventies te kunnen bepalen. Daarnaast schieten jongeren de veldwerkers regelmatig op straat aan met allerlei losse vragen. *Informatie-en-advies-op-spraak* is een geïntegreerd onderdeel van het veldwerk en wordt niet apart geregistreerd. Soms leidt zo'n vraag wel tot een verwijzing of een vervolgspraak. Dan wordt met de cliënt gekeken wat de beste oplossing is en of er nog andere zaken spelen waardoor een uitgebreider begeleidingstraject noodzakelijk is. ♦

Droom van de meidenwerkgroep

De Meidenbus

Maar liefst veertig procent van de begeleide cliënten van Streetcornerwork is vrouw. Meisjes hangen doorgaans niet op straat en zorgen niet voor overlast.

Voor veldwerkers zijn meiden daardoor lastiger te bereiken dan jongens. Met deze kleine mobiele ontmoetingsplek voor meiden gaat de meidenwerkgroep naar plekken waar de meiden te vinden zijn, zoals scholen en winkelcentra. Met dit experiment wil Streetcornerwork zorgen dat meisjes en jonge vrouwen die ons nodig hebben, weten dat we er ook voor hen zijn. Met het aantrekken van gemeentelijke en bedrijfssubsidies moet het lukken om de bus in 2012 de weg op te hebben. ♦

STICHTING STREETCORNERWORK ♦ CENTRAAL BUREAU ♦ HERENGRACHT 352 ♦ 1016 CG AMSTERDAM
020 - 6 23 97 67 (TEL) ♦ 020 - 6 25 38 20 (FAX) ♦ INFO@STREETCORNERWORK.EU ♦ WWW.STREETCORNERWORK.EU